

ПРЕЗИДЕНТ КОРОНАВИРУС ПЕНЕН БАЙЛАНЫСЛЫ ЖАҒДАЙ БОЙЫНША ХАЛЫҚҚА МҮРӘЖАТ ЕТТИ

Өзбекстан Республикасы Президенти Шавкат Мирзиёевтиң басшылығында 3-апрель күни коронавирус пандемиясы келтирип шығарған кризиске қарсы гүресий шараятында исбилерменликти қоллап-қуўатлаў мәселелери бойынша видеоселектор мәжлиси өткерилди.

Додалаўларға өтиўден алдын мәмлекетимиз басшысы және бир мәрте халқымызға мурәжат етти:

– Бүгинги күнде пүткил дүнья, инсаният қыйын дәўирди бастан өткермекте. Мәмлекетимизде эпидемиологиялық жағдайды сапластырыў, халықтың саламатлығын хәр тәреплеме қорғаў ушын барлық илажлар көрилмекте.

Тилекке қарсы, көрсетилген медициналық жәрдемге қарамастан, елимизде усы кеселликке шалынған наўқаслардан екеўи қайтыс болды. Олардың шаңарақ ағзалары хәм жақынларына өз атымнан, пүткил халқымыздың атынан терең кеўил билдирип, сабыр-тақат хәм шыдамлылық тилеймен.

Әзиз ўатанласлар!

Бүгинги күнде мәмлекетимизде 100 мың адам карантинге алынған. Сондай-ақ, сырт елден 13 мыңға шамалас пуқара алып келинип, олар да толық карантинге алынды. Ташкент ўәлаятында 10 мың адамды қабыл етиўге мөлшерленген карантин зонасы қурылмақта. Оның дәслепки бир бөлегине сырт елден келген 2 мың 200 ден аслам пуқараларымыз жайластырылды.

Зәнгиата районында 10 мың орынлық 2 вирусология емлеўханасы қурылмақта. Жақын күнлерде усы емлеў орайларындағы 2 мың орын иске түсириледі. Хәзирги күнге шекем 245 мың тест, 700 мың

қорғаныў қураллары алып келинип, емлеў орайларына жеткерилди. Бул жұмыслар және даўам еттирилмекте.

Диагностика, емлеў, карантин жұмысларын Жәхән денсаўлықты сақлаў шөлкеминиң усыныслары ҳәм алдынғы сырт ел тәжирийбелерине сүйенип әмелге асырмақтамыз. Сондай-ақ, Қубла Кореядан тәжирийбели шыпакерлер келип, наўқасларды емлеўде қатнаспақта. Жақын күнлерде бир топар қытайлы қәнигелер де жетип келиўи күтилмекте. Буннан тысқары, врачларымыз сырт елли кәсиплеслери менен тиккелей видеобайланыста болып, күнделикли тәжирийбе алмаспақта.

Атап өтиў керек, әмелге асырылып атырған системалы илажларымыз, әлбетте, өз нәтийжесин бермекте. Кеселликке шалынғанлардың 25и толық емленип, реабилитацияға өткерилди.

Пурсаттан пайдаланып, бул гүрестиң алдынғы қатарларында шын мәнисинде мәртлик ҳәм ерлик көрсетип атырған жанкүйер ҳәм уллы шыпакерлеримизге терең миннетдаршылық билдиремен.

Пайда болған жағдайды дурыс түсинип, бизди белсене қоллап-қуўатлап атырған халқымызға, әзиз ўәтанласларымызға рахмет айтаман.

Соның менен бирге, қанша ескертиў ҳәм түсиник жұмысларына қарамастан, орынларда карантин қағыйдалары бузылып атырғанын өкиниш пенен атап өтиў керек.

Хәзирге шекем 22 мыңнан аслам әне усындай жағдай анықланды, 330 адам карантин аймағын таслап кеткен. Карантин ўақтында айырым жуўапкершиликсиз шахслар 24 түрли ғалабалық мәресимлер өткергенин ҳеш ақлап болмайды. Пүткил халқымыздың өмирине қәўип салып атырған бундай орынсыз ислерге кескин илажлар көриледі.

Хүрметли ўәтанласлар!

Коронавирус тарқап кетпеўи ушын мәмлекет барлық илажларды көретуғынлығын исендирип айтаман. Бирақ усы сынақлы ўақытларда

хәр бир өзбекстанлы, хәр бир уйым, жәмийетшилик үәкиллери аўызбиршиликли түрде хәрекет етиўимиз керек. Кеселликти мәхәллемизге, үйимизге, шаңарағымызға алып кирмеў ушын ең биринши өзимиз жуўапкермиз.

Айырым мәмлекетлерде жоқары гигиенаға тийкарланған күнделикли турмыс тәризи, миллий дәстүрлер бул кеселликти жеңиўде оғада әҳмийетли фактор болмақта.

Соның ишинде, халқы тығыз, қоңсылары менен саўда қатнасықлары оғада раўажланған болыўына қарамастан, Япония вирустиң кеңнен тарқалыўына жол қоймады.

қәнигелер «япон феномени»н олардағы өзине тән сәлемлесиў, жеке аралықты сақлаў, тез-тез кийим алмастырыў, бет-қолын жуўыў, дурыс аўқатланыў, белсенди турмыс тәризи хәм спорт сыяқлы 13 қағыйда хәм үрп-әдетлер сақланып қалғаны менен тийкарламбақта.

Бул болса бизде да бурыннан бар – қолын көкирегине қойып сәлемлесиў, үйине мийман келгенде қолға суў қуйыў, жәмийетлик орынларда аралықты сақлаў, мийўе-овощларды көп пайдаланыў сыяқлы үрп-әдетлеримизди және де бекемлеўди талап етеди.

Сондай-ақ, жәмийетлик орынларда, мәхәлле хәм үйлерде дезинфекция жумысларын турақлы даўам еттириў зәрүр. Барлық кәрханалар хәм шөлкемлер хәр хәптеде өз хызметкерлерин системалы түрде медициналық тексерийден өткерип турыўы зәрүр.

Хүрметли дослар!

Хәр қандай қыйыншылыққа қарамастан, өз хызмет ўазыйпасын шын жүректен атқарып атырған аға-инилеримиз, апа-қарындасларымыз, ул-қызларымыздың пидәкерлигин жоқары қәдирлеймиз.

Халықтың арасында ҳаўлықтыратуғын хәм албырататуғын сөзлердиң тарқалыўына улыўма жол қоймаў керек.

Нураний аталарымыз, гөззал аналарымыз өз жанкүйерлиги, сабыр-тақаты, жақсы патиялары менен хәммеге ибрат болады, деп исенемен.

Мен бүгінгі күнде үй шараятында билим алып атырған студент хәм оқыўшы жасларымызға мүрәжат етпекшимен:

Әзиз перзентлерим, үйде ўақтыңызды бийкар өткермең: Онлайн сабақларды қунт пенен өзлестириң. Китап оқың, билимиңизди арттырың, денетәрбия хәм дене шынығыўларын бир күн де қалдырмаң.

Қәдирли ўатанласлар!

Мине, бәхәрдиң ыссы күнлери де басланды. Бар қыйыншылыққа қарамастан, өмир даўам етпекте.

Фермерлер хәм дийқанларымыз, исбилерменлеримиз алдында оғада әхмийетли ўазыйпалар турыпты.

Әлбетте, хәр биримиз күнделикли жұмысларымызды қәўипсизлик хәм санитария қағыйдаларына толық әмел еткен халда даўам еттириўимиз зәрүр. Себеби бүгін жоғалтқан имканиятларымызды ертең тиклеў қыйын болады, ўақытты артқа қайтарып болмайды.

Пандемияны тоқтатыў ушын пүткил дүнья халықлары қатары биз де айрықша изленистемиз. Адамларымыздың дәрамаатлары азайып кетпеўи ушын, кәрханаларымыз турақлы ислеўи ушын барлық режелерди көрип атырмыз.

19-март күни пандемияның экономикамызға унамсыз тәсирин жумсартыў бойынша биринши гезектеги илажлар хәққында пәрман қабыл еткен едим. Хүкимет хәм жергиликли хәкимликлер орынларда бул илажлардың орынланыўын тәмийинлемекте.

Мен бүгін, мине, усындай қыйын жағдайда экономикамызды, исбилерменликти белсене қоллап-қуўатлаў ушын және бир әхмийетли пәрманға қол қойдым. Қаншелли қыйын болса да, бюджеттен үлкен қәрежетлерди талап етсе де, қосымша илажларды көриўге қарар еттим.

Бул пәрманға бола:

бириншиден, туристлик хәм мийманхана жұмысы менен шуғылланыўшы

исбилерменлер усы жылдың ақырына шекем жер хәм мүлк салықларын төлеуден азат етиледі. Оларға социаллық салық ставка хәзирги 12 проценттен 1 процентке түсіриледі. Бул жеңилликтен тарауда хызмет көрсетип атырған мыңнан аслам субъектлер пайдаланыу имканиятына ийе болады.

Екиншиден, карантин дәуиринде өз жұмысын тоқатыуға мәжбүр болған жеке тәртиптеги исбилерменлерге дәрәмат салығы хәм социаллық салықты есаплау тоқтатылады. Бул жеңиллик дерлик 150 мың жеке тәртиптеги исбилерменге үлкен жәрдем болады.

Үшиншиден, түсими өткен айға салыстырғанда 50 процентке азайған киши бизнес субъектлерине айланыстан алынатуғын салық, жер салығы, мүлк салығы, социаллық салық хәм суу салығын төлеу мүддети усы жыл 1-октябрьге шекем кешиктириледі. Исбилерменлер бул жеңилликлерден салық уйымын үйинен турып хабардар етиуи мүмкин.

Төртиншиден, усы жыл 1-апрельден баслап юридикалық тәрәплердің тәбийғый газ хәм электр энергиясы ушын алынатуғын төлем миннетлемеси әмелдеги 100 проценттен 30 процентке түсіриледі.

Бесиншиден, Исбилерменлик жұмысын қоллап-қууатлау мәмлекетлик қоры тәрәпинен жәрдем бериу көлеми және де кеңейтиледі.

Хәзирги күнде исбилермен алған кредит ставкасы 24 процентке шекем болғанда оның 8 процентин қор қаплап беретуғын еди. Енди кредит ставкасы 28 процентке шекем болғанда да оның 12 процентин мәмлекет қаплайды.

Бул ушын исбилерменлердің 3 триллион сумлық кредитлериниң процентин қаплауға қордан қосымша 400 миллиард сум қаратылады. Қор бир исбилерменниң тек ғана бир жойбарына кепиллик бериуи бойынша шеклеу де енди бийкар етиледі.

Интизамлы хәм исенимли исбилерменлерге кредиттиң 75 процентине қор кепиллик береді (бүгинги күнде 50 процент). Кепиллик суммасының жоқары шеги де 8 миллиард сумнан 10 миллиард сумға арттырылады.

Алтыншыдан, қыйын жағдайдағы кәрханалар, жеке тәртіптеги исбилерменлер хәм халықтың 12 триллион сумлық кредит мәжбүриятының мүддети созылады.

Сондай-ақ, бүгин аўылларда көплеген жұмыс орынларын шөлкемлестирип, енди аяққа турып атырған пахта-тоқымашылық кластерлерин қаржылай қоллап-қуўатлаў бойынша да өз-алдына қарарға қол қойдым. Олардың 2019-жылда пахта жетистириў ушын алған кредитлерин қайтарыў мүддети 1-октябрьге шекем созылады.

Жетиншиден, халықты, әсиресе, оның социаллық қорғаўға мүтәж қатламын қоллап-қуўатлаў бойынша бир қатар илажлар белгиленбекте.

Соның ишинде, усы жылдың ақырына шекем ун, өсимлик майы, гөш хәм сүт өнимлери, қумшекер, гигиена қураллары сыяқлы тийкарғы тутыныў товарларын импорт етиўде бажыхана бажы хәм акциз салығы өнидирилмейди.

Сондай-ақ, усы жыл март-июнь айларында мүддети тамамланатуғын балалы шаңарақларға напақа, бала тәрбиялаў напақасы хәм материаллық жәрдемлерди төлеў ушын қосымша мүрәжат хәм хўжжетлер талап етилмейди. Олар автомат тәризде 6 айдан 1 жылға шекем созылады. Усы дәўирде басқа да мүтәж шаңарақларға да усындай напақалар тайынлаў даўам еттириледи.

Бул илажлар арқалы және 120 мыңнан аслам кем тәмийинленген шаңарақларды қамтып аламыз (хәзирде 600 мың).

Карантин дәўиринде жалғыз кекселер хәм майыплығы болған шахсларға 18 түрдеги тийкарғы азық-аўқат хәм гигиена товарлары бийпул жеткерип бериледи.

Сегизиншиден, карантин дәўиринде үй шараятында раўажландырыў мүмкин болған жұмыс түрлерин және де қоллап-қуўатлаймыз.

Мысал ушын, мәмлекетимизде 28 мыңнан аслам өнермент жұмыс ислемекте. Оларға өткен жылы 50 миллион доллар қаржы адыратылды, 12,5 мың жойбар шеңберинде өнерментлер 75 мыңнан

аслам жаңа шәкиртлерди таярлады.

Бул тараў ушын усы жыл және 50 миллион доллар қаржы қаратылмақта. Жаратылып атырған бундай шараятлар өнерментлер ушын үлкен имканият болып есапланады.

Хұрметли өнерментлер: Сизлердиң мийнетиңиз, жаңа басламаларыңыз ҳәзирги ўақытта халық бәнтлигин тәмийинлеўге, әлбетте, мүнәсип үлес қосады.

Исбилерменлер, өнерментлер ҳәм фермерлеримиз, кәрханалардың басшылары берилген бул жеңилликлерден нәтийжели пайдаланыўы керек.

Ең тийкарғысы, орынларда стандарт емес шешимлерди излеп, өндирис көлемлери ҳәм жұмыс орынларын сақлап қалыў, кәрханалардың жұмысын даўам еттириў зәрүр.

Усы норма тийкарында ўәлаят, район (қала) сектор басшылары, экономикалық комплекс уйымлары өзлериниң жұмыс режелерин ҳәм ислеў усулларын қайта дүзип алыўы дәркар.

Яғный, ҳәр бир басшы кәрханалар, исбилерменлердиң машқаласына айрықша қатнас жасап, оларды шешиўде «тиккелей басқарыў» режимине өтиўи керек.

Әзиз ўатанласлар, нураний аталар ҳәм гөззал аналар, қәдирли перзентлерим!

Көпке түскен ҳәм дүнья халқы азап шегип атырған бул қыйын күнлер, әлбетте, өтеди.

Бизиң уллы ҳәм мәрт халқымыз көп әсирлик тарийхта не бир қыйыншылықларды, урыслар ҳәм ашлықларды мәртлик пенен жеңип өткен. Бул сынақтан да мүнәсип өтип алатуғынымызға беккем исенемен.

Хәммемиз және де бирлесип, сабырлы болсақ, шыпакерлердиң усынысларына толық әмел етсек, әлбетте, бул кеселликти тез жеңип өтемиз:

Бул гүресте медициналық илажлар менен бирге жоқары ақыл-ой, қатаң интизам, сабыр-тақат хәм үлкен жуўапкершилик көрсетиўимиз зәрүр. Бул сыпатлар бизиң ең тийкарғы хәм ең тәсиршең қуралымызға айланыўы шәрт.

Халқымыз өз тарийхында қандай қыйын тәбийғый апатшылықларды көрген болса да, Алла тааланың мәрхаматы менен, өзиниң күш-қүдирети, ақылы хәм данышпанлығы арқалы олардың барлығын жеңип өткен.

Мен әне усындай мәрт хәм ғайратлы, мийрим-шәпәәтли халқымыздың ақыл-парасатына, оның беккем ерк-ықтарына хәм исенимине толық исенемен.

Өзбекстанда ҳеш бир инсан, ҳеш бир шаңарақ мәмлекетимиз хәм жәмийетимиз итибарынан хәм ғамхорлығынан шетте қалмайды!

Жаратқанның өзи халқымызды хәм пүткил инсаниятты бул апатшылықтан тез азат етсин, бәршемизди өз панайында сақласын!